

Briuselis, 2023 m. liepos 11 d.
(OR. en)

11158/1/23
REV 1

ECOFIN 682
UEM 216
SOC 507
EMPL 358
COMPET 702
ENV 781
EDUC 294
RECH 326
ENER 417
JAI 929
GENDER 158
ANTIDISCRIM 152
JEUN 196
SAN 433

PRANEŠIMAS

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Nuolatinųjų atstovų komitetui / Tarybai

Ankstesnio

dokumento Nr.: 11158/23

Komisijos dok. Nr.: COM(2023) 626 final

Dalykas: TARYBOS REKOMENDACIJA dėl Suomijos 2023 m. nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2023 m. Suomijos stabilumo programos

Delegacijoms pridedamas pirmiau nurodytas Komisijos rekomendacija (COM(2023) 626 final) grindžiamas Tarybos rekomendacijos projektas, kurį apsvarstė Taryba ir Europos Vadovų Taryba.

TARYBOS REKOMENDACIJA

... m. d.

dėl Suomijos 2023 m. nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2023 m. Suomijos stabilumo programos

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo¹, ypač į jo 5 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadą,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

kadangi:

¹ OL L 209, 1997 8 2, p. 1.

- (1) 2021 m. vasario 19 d. įsigaliojo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241², kuriuo nustatyta Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (toliau – Priemonė). Pagal Priemonę valstybėms narėms teikiama finansinė parama reformoms ir investicijoms įgyvendinti, t. y. Sąjungos finansuojama fiskalinė paskata. Pagal Europos semestro prioritetus Priemonė prisidedama prie ekonomikos bei įtraukaus atsigavimo ir tvarių bei augimą skatinančių reformų ir investicijų įgyvendinimo, visų pirma reformomis ir investicijomis siekiant skatinti žaliąją ir skaitmeninę pertvarką ir didinti valstybių narių ekonomikos atsparumą. Ja taip pat padedama stiprinti viešųjų finansų būklę ir skatinti augimą ir darbo vietų kūrimą vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu, gerinti teritorinę sanglaudą Sąjungoje ir remti tolesnį Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimą. 2022 m. birželio 30 d., laikantis Reglamento (ES) 2021/241 11 straipsnio 2 dalies, atnaujintas pagal Priemonę kiekvienai valstybei narei skiriamas didžiausias finansinis įnašas;

² 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 17).

- (2) 2022 m. lapkričio 22 d. Komisija priėmė 2023 m. metinę tvaraus augimo apžvalgą, kuria pradedamas 2023 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras. 2023 m. kovo 23 d. Europos Vadovų Taryba pritarė 2023 m. metinėje tvaraus augimo apžvalgoje išdėstytiems prioritetams, grindžiamiems keturiais konkurencingo tvarumo aspektais. 2022 m. lapkričio 22 d. Komisija pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1176/2011³ taip pat priėmė 2023 m. įspėjimo mechanizmo ataskaitą – joje Suomija nenurodyta kaip viena iš valstybių narių, kuriose gali būti susidaręs disbalansas arba gali kilti jo susidarymo rizika. Nuodugnios apžvalgos kaip tokios atlikti nereikės. Tą pačią dieną Komisija priėmė nuomonę dėl Suomijos 2023 m. biudžeto plano projekto. Komisija taip pat priėmė rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos ir pasiūlymą dėl 2023 m. bendros užimtumo ataskaitos, kurioje analizuojamas užimtumo politikos gairių ir Europos socialinių teisių ramsčio principų įgyvendinimas. 2023 m. gegužės 16 d. Taryba priėmė Rekomendaciją dėl euro zonos ekonominės politikos⁴ (toliau – 2023 m. Rekomendacija dėl euro zonos) ir 2023 m. kovo 13 d. – bendrą užimtumo ataskaitą;
- (3) nors Sąjungos šalių ekonomika demonstruoja didelį atsparumą, geopolitinės aplinkybės ir toliau daro neigiamą poveikį. Kadangi Sąjunga tvirtai remia Ukrainą, Sąjungos ekonominės ir socialinės politikos darbotvarkėje daugiausia dėmesio skiriama neigiamo sukretimų energetikos srityje poveikio tiek pažeidžiamiems namų ūkiams, tiek įmonėms mažinimui trumpuoju laikotarpiu ir tolesnėms pastangoms įgyvendinti žaliąją ir skaitmeninę pertvarkas, remti tvarų ir integracinį augimą, apsaugoti makroekonominį stabilumą ir didinti atsparumą vidutinės trukmės laikotarpiu. Joje taip pat daug dėmesio skiriama Sąjungos konkurencingumo ir našumo didinimui;

³ 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo (OL L 306, 2011 11 23, p. 25).

⁴ 2023 m. gegužės 16 d. Tarybos rekomendacija dėl euro zonos ekonominės politikos (OL C 180, 2023 5 23, p. 1).

- (4) 2023 m. vasario 1 d. Komisija paskelbė komunikatą „*Žaliojo kurso pramonės planas poveikio klimatui neutralizavimo amžiui*“ (toliau – Žaliojo kurso pramonės planas). Žaliojo kurso pramonės planu siekiama didinti neutralaus poveikio klimatui Sąjungos pramonės konkurencingumą ir remti greitą perėjimą prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos. Planas papildo pagal Europos žaliąjį kursą ir planą „REPowerEU“ dedamas pastangas. Juo taip pat siekiama sukurti palankesnę aplinką, kurioje būtų plėtojami Sąjungos poveikio klimatui neutralizavimo technologijų ir produktų gamybos pajėgumai, kurių reikia Sąjungos plataus užmojo klimato srities tikslams pasiekti, taip pat užtikrinti prieigą prie atitinkamų svarbiausiųjų žaliavų, be kita ko, įvairinant tiekimo šaltinius, tinkamai naudojant geologinius išteklius valstybėse narėse ir maksimaliai didinant žaliavų perdirbimą. Žaliojo kurso pramonės planas grindžiamas keturiais ramsčiais: nuspėjama ir supaprastinta reglamentavimo aplinka, galimybėmis sparčiau gauti finansavimą, įgūdžių stiprinimu ir atvira prekyba siekiant atsparių tiekimo grandinių. 2023 m. kovo 16 d. Komisija taip pat paskelbė komunikatą „*Ilgalaikis ES konkurencingumas. Perspektyvos po 2030 m.*“, kuriame dėmesys sutelktas į devynis vienas kitą stiprinančius veiksnius ir tikslą sukurti augimą skatinančią reglamentavimo sistemą. Jame nustatyti politikos prioritetai, kuriais, siekiant ilgalaikio Sąjungos ir jos valstybių narių konkurencingumo, skatinama aktyviai vykdyti struktūrinius patobulinimus, tinkamai orientuotas investicijas ir reglamentavimo priemones. Toliau pateikiamos rekomendacijos padeda šiuos prioritetus įgyvendinti;

- (5) 2023 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras toliau evoliucionuoja atsižvelgiant į Priemonės įgyvendinimą. Kad būtų įgyvendinti Europos semestro politikos prioritetai, vis dar itin svarbu visiškai įgyvendinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, nes jais atsižvelgiama į visas atitinkamas pastaraisiais metais konkrečioms šalims pateiktas rekomendacijas arba didelę jų dalį. 2019, 2020 ir 2022 m. konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos tebėra tiek pat aktualios ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planams, kurie peržiūrėti, atnaujinti arba iš dalies pakeisti pagal Reglamento (ES) 2021/241 14, 18 ir 21 straipsnius;
- (6) 2023 m. vasario 27 d. priimtu Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2023/435⁵ (toliau – „REPowerEU“ reglamentas) siekiama greitai laipsniškai panaikinti Sąjungos priklausomybę nuo Rusijos iškastinio kuro importo. Taip bus prisidėta prie Sąjungos energetinio saugumo ir jos energijos šaltinių įvairinimo, kartu didinant atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą, energijos kaupimo pajėgumus ir energijos vartojimo efektyvumą. „REPowerEU“ reglamentu valstybėms narėms suteikiama galimybė į nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtraukti naują skyrių „REPowerEU“, kad būtų galima finansuoti pagrindines reformas ir investicijas, kurios padės pasiekti „REPowerEU“ tikslus. Tos reformos ir investicijos taip pat padės didinti neutralaus poveikio klimatui Sąjungos pramonės konkurencingumą, kaip nurodyta Žaliojo kurso pramonės plane, ir atsižvelgti į 2022 m. ir, kai taikytina, 2023 m. konkrečioms valstybėms narėms pateiktas su energetika susijusias rekomendacijas. „REPowerEU“ reglamentu nustatoma naujos kategorijos negražintina finansinė parama, kurią valstybės narės gali gauti, kad galėtų finansuoti naujas su energetika susijusias reformas ir investicijas, numatytas jų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose;

⁵ 2023 m. vasario 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/435, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2021/241, kiek tai susiję su skyriais „REPowerEU“ ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose, ir iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1303/2013, (ES) 2021/1060 bei (ES) 2021/1755 ir Direktyva 2003/87/EB (OL L 63, 2023 2 28, p. 1).

(7) 2023 m. kovo 8 d. Komisija priėmė komunikatą, kuriame pateikė 2024 m. fiskalinės politikos gaires (toliau – 2023 m. kovo 8 d. komunikatas). Juo siekiama padėti valstybėms narėms parengti stabilumo ir konvergencijos programas ir taip sustiprinti politikos koordinavimą. Komisija priminė, kad Stabilumo ir augimo pakte nustatytos bendrosios nukrypti leidžiančios išlygos taikymas baigsis 2023 m. pabaigoje. Ji paragino 2023–2024 m. vykdyti fiskalinę politiką, kuria užtikrinamas vidutinės trukmės skolos tvarumas ir tvariai didinamas potencialus augimas, ir paragino valstybes nares savo 2023 m. stabilumo ir konvergencijos programose nustatyti, kaip jų fiskaliniais planais bus užtikrinta, kad vidutinės trukmės laikotarpiu būtų laikomasi Sutartyje nustatytos 3 % bendrojo vidaus produkto (BVP) pamatinės vertės ir kad skola būtų patikimai bei nuolat mažinama arba išliktų apdiraus lygio. Komisija taip pat paragino valstybes nares laipsniškai nutraukti nacionalines fiskalines priemones, nustatytas siekiant apsaugoti namų ūkius ir įmones nuo energijos kainų sukkelto sukrėtimo, pradedant nuo mažiausiai tikslingų priemonių. Ji nurodė, kad jei dėl atsinaujinusio su energijos kainomis susijusio spaudimo reikėtų pratęsti paramos priemonių taikymą, valstybės narės tokias priemones turėtų tikslingiau taikyti pažeidžiamiesiems namų ūkiams ir įmonėms. Komisija pareiškė, kad fiskalinės rekomendacijos bus kiekybiškai įvertintos ir diferencijuotos. Be to, kaip pasiūlyta 2022 m. lapkričio 9 d. jos komunikate dėl ES ekonomikos valdymo sistemos reformos gairių, fiskalinės rekomendacijos bus suformuluotos remiantis grynosiomis pirminėmis išlaidomis. Ji rekomendavo, kad visos valstybės narės ir toliau išsaugotų nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas ir užtikrintų veiksmingą Priemonės ir kitų Sąjungos fondų lėšų panaudojimą, ypač atsižvelgdamos į žaliosios bei skaitmeninės pertvarkų ir atsparumo didinimo tikslus. Komisija nurodė, kad, laikydamasi esamų teisinių nuostatų ir remdamasi 2023 m. galutiniais duomenimis, 2024 m. pavasarį ji Tarybai pasiūlys pradėti deficito kriterijumi grindžiamas perviršinio deficito procedūras;

- (8) 2023 m. balandžio 26 d. Komisija pristatė pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, kuriais įgyvendinama visapusiška Sąjungos ekonomikos valdymo taisyklių reforma. Pagrindinis pasiūlymų tikslas – stiprinti valstybės skolos tvarumą ir skatinti tvarų bei integracinį ekonomikos augimą visose valstybėse narėse įgyvendinant reformas ir investuojant. Savo pasiūlymais Komisija siekia didinti nacionalinę atsakomybę, supaprastinti sistemą ir labiau orientuotis į vidutinės trukmės laikotarpį, kartu užtikrinant veiksmingą ir darnesnę vykdymo užtikrinimą. Kaip teigiama 2023 m. kovo 14 d. Tarybos išvadose dėl ES ekonomikos valdymo sistemos reformos gairių, tikslas – teisėkūros darbą užbaigti 2023 m.;
- (9) 2021 m. gegužės 27 d. pagal Reglamento (ES) 2021/241 18 straipsnio 1 dalį Suomija Komisijai pateikė nacionalinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnį Komisija, vadovaudamasi to reglamento V priede išdėstytomis vertinimo gairėmis, įvertino ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano aktualumą, efektyvumą, veiksmingumą ir darną. 2021 m. spalio 29 d. Taryba priėmė Įgyvendinimo sprendimą dėl Suomijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo⁶. Paramos dalių išmokėjimas priklauso nuo pagal Reglamento (ES) 2021/241 24 straipsnio 5 dalį Komisijos priimamo sprendimo, kad Suomija patenkinamai pasiekė Tarybos įgyvendinimo sprendime nustatytas atitinkamas tarpines ir siektinas reikšmes. Kad būtų laikoma, jog tarpinės ir siektinos reikšmės pasiektos patenkinamai, ankstesniosios turi likti nepanaikintos;

⁶ Dok. ST 12524/2021; dok. ST 12524/2021 ADD 1.

- (10) 2023 m. kovo 23 d. Suomija pateikė 2023 m. nacionalinę reformų programą ir pagal Reglamento (EB) Nr. 1466/97 4 straipsnio 1 dalį – 2023 m. stabilumo programą. Siekiant atsižvelgti į jų tarpusavio sąsajas, abi programos vertintos kartu. Pagal Reglamento (ES) 2021/241 27 straipsnį 2023 m. nacionalinė reformų programa taip pat atspindi Suomijos du kartus per metus teikiamas pažangos, padarytos įgyvendinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, ataskaitas;
- (11) 2023 m. gegužės 24 d. Komisija paskelbė 2023 m. Suomijos ataskaitą. Joje įvertinta pažanga, Suomijos padaryta įgyvendinant atitinkamas 2019–2022 m. Tarybos priimtas jai skirtas rekomendacijas, ir apžvelgta, kaip ji įgyvendina ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Remiantis ta analize, šalies ataskaitoje nurodytos spragos, palyginti su tais uždaviniais, kurie ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane sprendžiami tik iš dalies arba nesprendžiami, taip pat nauji ir kylantys uždaviniai. Be to, joje įvertinta pažanga, Suomijos padaryta įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį ir siekiant Sąjungos pagrindinių tikslų užimtumo, įgūdžių ir skurdo mažinimo srityse, taip pat Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų;

- (12) remiantis Eurostato patvirtintais duomenimis, Suomijos valdžios sektoriaus deficitas sumažėjo nuo 2,8 % BVP 2021 m. iki 0,9 % 2022 m., o valdžios sektoriaus skola padidėjo nuo 72,6 % BVP 2021 m. pabaigoje iki 73,0 % 2022 m. pabaigoje. 2023 m. gegužės 24 d. Komisija paskelbė pranešimą pagal Sutarties 126 straipsnio 3 dalį. Tame pranešime aptarta Suomijos biudžeto būklė, nes jos valdžios sektoriaus skola 2022 m. viršijo Sutartyje nustatytą 60 % BVP pamatinę vertę ir nebuvo laikomasi skolos mažinimo kriterijaus. Pranešime padaryta išvada, kad skolos kriterijus nėra įvykdytas. Vadovaudamasi 2023 m. kovo 8 d. komunikatu, Komisija 2023 m. pavasarį nesiūlė pradėti naujų perviršinio deficito procedūrų. Savo ruožtu Komisija konstatavo, kad, remdamasi 2023 m. galutiniais duomenimis, 2024 m. pavasarį ji Tarybai pasiūlys pradėti deficito kriterijumi grindžiamas perviršinio deficito procedūras. Suomija turėtų į tai atsižvelgti vykdydama savo 2023 m. biudžetą ir rengdama 2024 m. biudžeto plano projektą;

- (13) valdžios sektoriaus balansui poveikį padarė fiskalinės politikos priemonės, priimtose siekiant sušvelninti ekonominę ir socialinę energijos kainų kilimo poveikį. 2022 m. tokios pajamos mažinančios fiskalinės politikos priemonės apėmė laikiną atskaitomų važinėjimo į darbą išlaidų padidinimą ir namų ūkių mokesčių atskaitymų už šildymo sistemų renovaciją padidinimą, o tokios išlaidas didinančios fiskalinės politikos priemonės apėmė socialinių išmokų indekso didinimą ir papildomų išmokų vaikui mokėjimą, siekiant padidinti mažas pajamas gaunančių namų ūkių perkamąją galią ir sumažinti dėl infliacijos atsirandančias išlaidas. Komisijos vertinimu, 2022 m. šių priemonių grynas poveikis biudžetui sudarė 0,1 % BVP. Valdžios sektoriaus balansui poveikį taip pat daro iš Ukrainos perkeltų asmenų laikinosios apsaugos teikimo biudžeto išlaidos, kurios, kaip apskaičiuota, 2022 m. sudarė 0,1 % BVP. Be to, apskaičiuotosios su COVID-19 krize susijusių laikinų neatidėliotinių priemonių išlaidos 2022 m. sumažėjo iki 0,2 % BVP, palyginti su 2,0 % 2021 m.;
- (14) 2021 m. birželio 18 d. Taryba rekomendavo Suomijai 2022 m.⁷ išlaikyti remiamojo pobūdžio fiskalinės politikos kryptį, įskaitant Priemonės suteiktą postūmį, ir išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas;

⁷ 2021 m. birželio 18 d. Tarybos rekomendacija, kurioje pateikiama Tarybos nuomonė dėl 2021 m. Suomijos stabilumo programos (OL C 304, 2021 7 29, p. 126).

- (15) remiantis Komisijos skaičiavimais, 2022 m. fiskalinės politikos kryptis⁸ iš esmės buvo neutrali, t. y. 0,1 % BVP, kaip rekomendavo Taryba. Kaip rekomendavo Taryba, Suomija toliau rėmė ekonomikos atsigavimą vykdydama pagal Priemonę finansuojamas investicijas. Priemonės dotacijomis ir kitų Sąjungos fondų lėšomis finansuojamos išlaidos 2022 m. sudarė 0,3 % BVP (2021 m. – 0,2 %). Nacionalinėmis lėšomis finansuojamos investicijos turėjo 0,0 procentinio punkto neutralų poveikį fiskalinės politikos kryptčiai⁹. Todėl Suomija išlaikė nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas, kaip rekomendavo Taryba. Be to, nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų (atėmus naujas pajamų priemones) augimo iš esmės neutralus poveikis fiskalinės politikos kryptčiai sudarė 0,1 procentinio punkto. Todėl Suomija pakankamai kontroliavo nacionalinėmis lėšomis finansuojamų einamųjų išlaidų augimą;
- (16) makroekonominis scenarijus, kuriuo grindžiamos 2023 m. stabilumo programoje pateiktos biudžeto projekcijos, atitinka Komisijos 2023 m. pavasario prognozę tiek dėl 2023 m., tiek dėl 2024 m. Vyriausybė prognozuoja, kad realusis BVP 2023 m. šiek tiek sumažės 0,2 %, o po to 2024 m. augs 1,3 %. Tuo tarpu Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatomas teigiamas realiojo BVP augimas: 0,2 % 2023 m. ir 1,4 % 2024 m. Abiejuose prognozių rinkiniuose numatoma, kad 2023 m. pagrindinis augimo veiksnys bus grynasis eksportas, o 2024 m. numatomas platesnio masto ekonominės veiklos rezultatų pagerėjimas, nes tikimasi, kad vidaus paklausa taip pat atsigaus;

⁸ Fiskalinės politikos kryptis vertinama kaip pirminių išlaidų (atėmus diskrecines pajamų priemones), išskyrus su COVID-19 krize susijusias laikinas neatidėliotinas priemones, bet įskaitant Priemonės ir kitų Sąjungos fondų negražintina parama (dotacijomis) finansuojamas išlaidas, pokytis, palyginti su vidutinės trukmės potencialiu augimu. Daugiau informacijos pateikta fiskalinės statistikos lentelių 1 langelyje.

⁹ Kitos nacionalinėmis lėšomis finansuojamos kapitalo išlaidos turėjo 0,2 procentinio punkto BVP skatinamąjį poveikį.

- (17) 2023 m. stabilumo programoje vyriausybė numato, kad 2023 m. valdžios sektoriaus deficitas padidės iki 2,6 % BVP. 2023 m. padidėjimas daugiausia atspindi socialinių išmokų indeksavimą, centrinės valdžios vietos valdžios institucijoms teikiamą finansavimą, didesnes palūkanų išlaidas, taip pat papildomas gynybos išlaidas ir su moksliniais tyrimais ir plėtra susijusias investicijas. 2023 m. stabilumo programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP padidės nuo 73,0 % 2022 m. pabaigoje iki 74,4 % 2023 m. pabaigoje. Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2023 m. valdžios sektoriaus deficitas bus 2,6 % BVP. Tai atitinka 2023 m. stabilumo programoje numatomą deficitą. Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatomas valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP mažesnis: 73,9 % 2023 m. pabaigoje. Skirtumas susidarė dėl to, kad Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatytas šiek tiek didesnis defliatorius;

(18) numatoma, kad 2023 m. valdžios sektoriaus balansui poveikį toliau darys fiskalinės priemonės, priimtose siekiant sušvelninti ekonominę ir socialinę energijos kainų kilimo poveikį. Jas sudaro priemonės, kurių taikymas pratęstas nuo 2022 m. (visų pirma, papildomas laikinas atskaitomų važinėjimo į darbą išlaidų ir namų ūkių mokesčių atskaitymų už šildymo sistemos renovaciją padidinimas) ir naujos priemonės, pavyzdžiui, laikinas elektros sąskaitų kompensavimas ir elektros energijos mokesčių kreditai, taip pat laikinas pridėtinės vertės mokesčio (PVM) tarifo sumažinimas elektrai ir keleiviniam transportui. Tų priemonių išlaidas iš dalies kompensuoja mokesčiai, taikomi už nenumatytą energijos tiekėjų pelną, visų pirma laikinas pelno mokestis elektros energijos bendrovėms. Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatoma, kad paramos priemonių grynosios biudžeto išlaidos 2023 m. sudarys 0,3 % BVP¹⁰. Neatrodė, kad dauguma 2023 m. priemonių būtų orientuotos į labiausiai pažeidžiamus namų ūkius ar įmones, ir jomis nėra visapusiškai išsaugomas kainos signalas mažinti energijos poreikį ir didinti energijos vartojimo efektyvumą. Todėl Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje apskaičiuota, kad tikslinių paramos priemonių, į kurias reikia atsižvelgti vertinant, kaip laikomasi 2022 m. liepos 12 d. Tarybos rekomendacijos¹¹, suma 2023 m. sudarys 0,1 % BVP (palyginti su 0,0 % BVP 2022 m.). Prognozuojama, kad laikinosios apsaugos teikimo iš Ukrainos perkeltiems asmenims biudžeto išlaidos, palyginti su 2022 m., padidės 0,2 procentinio punkto BVP;

¹⁰ Šis skaičius rodo tų priemonių, įskaitant einamųjų pajamų ir išlaidų, taip pat atitinkamais atvejais – kapitalo išlaidų priemones, poveikį metiniam biudžetui.

¹¹ 2022 m. liepos 12 d. Tarybos rekomendacija dėl 2022 m. Suomijos nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2022 m. Suomijos stabilumo programos (OL C 334, 2022 9 1, p. 213).

- (19) 2022 m. liepos 12 d. rekomendacijoje Taryba rekomendavo Suomijai imtis veiksmų 2023 m. užtikrinti, kad nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų augimas atitiktų bendrą neutralios politikos kryptį¹², atsižvelgiant į tolesnę laikiną ir tikslią paramą namų ūkiams ir įmonėms, kurie labiausiai pažeidžiami dėl energijos kainų šuolių, ir iš Ukrainos bėgantiems žmonėms. Suomija turėtų būti pasirengusi einamąsias išlaidas pritaikyti prie kintančios situacijos. Suomijai taip pat rekomenduota didinti viešąsias investicijas į žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, taip pat į energetinį saugumą atsižvelgiant į iniciatyvą „REPowerEU“, be kita ko, naudojantis Priemonės ir kitų Sąjungos fondų lėšomis;

¹² Remiantis Komisijos 2023 m. pavasario prognoze, numatoma, kad Suomijos potencialios gamybos apimties augimas, naudojamas fiskalinės politikos kryptčiai įvertinti, vidutinės trukmės laikotarpiu (10 metų vidurkis) nominaliąja verte bus 5,6 %.

(20) Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2023 m. fiskalinės politikos kryptis didelės infliacijos sąlygomis bus skatinamoji (–1,0 % BVP). Prieš tai, 2022 m., fiskalinės politikos kryptis buvo iš esmės neutrali (–0,1 % BVP). Nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų (atėmus diskrecines pajamų priemones) augimo skatinamasis poveikis fiskalinės politikos kryptčiai 2023 m. turėtų sudaryti 0,6 % BVP. Tai apima iš esmės stabilias tikslinių paramos priemonių namų ūkiams ir įmonėms, kurie labiausiai pažeidžiami dėl energijos kainų šuolių, išlaidas. Čia taip pat įtrauktos didesnės išlaidos (padidinant 0,2 % BVP), susijusios su laikinos apsaugos teikimu iš Ukrainos perkeltiems asmenims. Todėl nacionalinėmis lėšomis finansuojamų grynujų pirminių einamųjų išlaidų skatinamąjį poveikį tik iš dalies lemia tikslinė parama namų ūkiams ir įmonėms, kurie labiausiai pažeidžiami dėl energijos kainų šuolių, ir iš Ukrainos bėgantiems žmonėms. Ekspansinį nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų (atėmus diskrecines pajamų priemones) augimą taip pat skatina socialinių išmokų indeksavimas, centrinės valdžios vietos valdžios institucijoms teikiamas finansavimas, taip pat papildomos gynybos išlaidos ir su moksliniais tyrimais ir plėtra susijusios investicijos. Apibendrinant, prognozuojamas nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų augimas neatitinka 2022 m. liepos 12 d. Tarybos rekomendacijos. Priemonės dotacijomis ir kitų Sąjungos fondų lėšomis finansuojamos išlaidos 2023 m. sudarė 0,4 % BVP, o nacionalinėmis lėšomis finansuojamų investicijų skatinamasis poveikis fiskalinės politikos kryptčiai sudarė 0,4 procentinio punkto¹³. Todėl Suomija planuoja finansuoti papildomas investicijas pasinaudodama Priemonės lėšomis, taip pat, kaip numatoma, išlaikys nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas. Ji planuoja finansuoti viešąsias investicijas į žaliąją ir skaitmeninę pertvarką ir energetinį saugumą, pavyzdžiui, subsidijas iškastinio kuro katilų pakeitimui, elektrinių transporto priemonių įkrovimo priemonėms ir elektros tinklams, taip pat projektą „Digirail“, kuriuo siekiama atnaujinti traukinių kontrolės sistemą, portalą „Virtualioji Suomija“, skirtą darbo jėgos imigracijai palengvinti, ir realiojo laiko ekonomikos projektą, kurio tikslas – skaitmenizuoti verslo sandorius, kurie iš dalies finansuojami Priemonės ir kitų Sąjungos fondų lėšomis;

¹³ Numatoma, kad kitos nacionalinėmis lėšomis finansuojamos kapitalo išlaidos turės 0,0 procentinio punkto BVP neutralų poveikį.

- (21) 2023 m. stabilumo programoje numatoma, kad 2024 m. valdžios sektoriaus deficitas išliks 2,6 % BVP. Numatoma, kad mokestinių pajamų augimas sulėtės, o palūkanų išlaidos padidės. 2023 m. stabilumo programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP 2024 m. pabaigoje padidės iki 76,9 %. Remiantis iki galutinio prognozės parengimo termino turėta informacija apie politikos priemones, Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2024 m. valdžios sektoriaus deficitas sudarys 2,6 % BVP. Tai atitinka 2023 m. stabilumo programoje numatomą deficitą. Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatomas valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP mažesnis: 76,2 % 2024 m. pabaigoje;
- (22) 2023 m. stabilumo programoje numatyta 2024 m. laipsniškai panaikinti visas energijos paramos priemones. Šiuo metu Komisija daro prielaidą, kad 2024 m. energijos paramos priemonės bus visiškai laipsniškai panaikintos. Tai grindžiama prielaida, kad energijos kainos vėl nepradės didėti;

- (23) Reglamentu (EB) Nr. 1466/97 raginama siekti metinio struktūrinio biudžeto balanso pagerėjimo siekiant vidutinės trukmės biudžeto tikslo, etalonu nustatant 0,5 % BVP pagerėjimą¹⁴. Komisijos vertinimu, atsižvelgiant į fiskalinio tvarumo aspektus, 2024 m. būtų tikslinga pagerinti struktūrinį balansą bent 0,3 % BVP. Vadovaujantis Komisijos metodika, kad būtų užtikrintas toks pagerėjimas, grynujų nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių išlaidų¹⁵ augimas 2024 m. neturėtų viršyti 2,2 %, kaip nurodyta šioje rekomendacijoje. Be to, likusios energijos paramos priemonės (Komisijos dabartiniu vertinimu, 2023 m. jos sudarys 0,3 % BVP) turėtų būti laipsniškai panaikintos, jei tai bus įmanoma atsižvelgiant į energijos rinkos pokyčius ir pradėdant nuo mažiausiai tikslinių priemonių, o susijusios sutaupytos lėšos turėtų būti naudojamos valdžios sektoriaus deficitui mažinti. Pagal Komisijos 2023 m. pavasario prognozę grynujų nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų augimas 2023 m. neatitinka 2022 m. liepos 12 d. Tarybos rekomendacijos. Jei tai būtų patvirtinta, būtų tikslinga 2024 m. sumažinti grynujų pirminių išlaidų augimą;
- (24) darant prielaidą, kad politika nesikeis, Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2024 m. grynosios nacionalinėmis lėšomis finansuojamos pirminės išlaidos padidės 2,8 %, o tai yra daugiau nei rekomenduojamas augimo tempas;
- (25) remiantis 2023 m. stabilumo programa, valstybės investicijos turėtų išlikti tokios pat – 4,5 % BVP 2023 ir 2024 m. Tai atspindi nacionalinėmis lėšomis finansuojamas ir Sąjungos, t. y. pagal Priemonę, finansuojamas investicijas. 2023 m. stabilumo programoje nurodomos reformos ir investicijos, kuriomis tikimasi prisidėti prie fiskalinio tvarumo ir tvaraus bei integracinio augimo. Tos reformos ir investicijos apima sveikatos ir socialinių paslaugų reformą, kuri taip pat įtraukta į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, nors dar neaišku, kiek lėšų pavyks sutaupyti dėl šios reformos;

¹⁴ Reglamento (EB) Nr. 1466/97 5 straipsnis, kuriame taip pat reikalaujama, kad valstybėms narėms, kurių valdžios sektoriaus skola viršija 60 % BVP arba kuriose yra didesnė skolos tvarumo rizika, būtų taikomas didesnis nei 0,5 % BVP koregavimas.

¹⁵ Grynosios pirminės išlaidos apibrėžiamos kaip nacionalinėmis lėšomis finansuojamos išlaidos, atėmus diskrecines pajamų priemones ir neįskaitant palūkanų išlaidų bei ciklinių nedarbo išlaidų.

- (26) 2023 m. stabilumo programoje išdėstyta vidutinės trukmės fiskalinė kryptis iki 2027 m. 2023 m. stabilumo programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus deficitas palaipsniui padidės iki 3,1 % BVP 2025 m. ir po to laipsniškai sumažės iki 2,9 % iki 2026 m. Todėl planuojama, kad 2026 m. valdžios sektoriaus deficitas bus mažesnis nei 3 % BVP. 2023 m. stabilumo programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP padidės nuo 76,9 % 2024 m. pabaigoje iki 80,7 % iki 2026 m. pabaigos;
- (27) Suomija turi veiksmingą ir įtraukią socialinės gerovės sistemą, pasižyminčią aukštu socialinės apsaugos lygiu, tačiau ji yra sudėtinga ir joje yra tam tikrų su paskatomis susijusių spąstų. 2020 m. specialiam Parlamento komitetui buvo pavesta iki 2027 m. parengti socialinės apsaugos sistemos reformą. 2022 m. sausio mėn. komitetas paskelbė problemų nustatymo darbo rezultatus ir 2023 m. kovo mėn. pateikė tarpinę ataskaitą, kurioje buvo pateiktas 31 pasiūlymas būsimoms vyriausybėms dėl tyrimų, teisės aktų rengimo ir plėtros projektų. Tolesni veiksmai apimtų teisėkūros darbo inicijavimą, siekiant supaprastinti socialinės gerovės sistemą ir padidinti paskatas dirbti, kartu išsaugant socialinę apsaugą ir didinant užimtumo lygį. Siekiant palaikyti ilgalaikį viešųjų finansų tvarumą, svarbu tęsti darbą, susijusį su socialinės apsaugos sistemos reforma;

- (28) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies b punktą ir to reglamento V priedo 2.2 kriterijų, į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtraukta daug viena kitą papildančių reformų ir investicijų, kurios turi būti įgyvendintos iki 2026 m. Suomijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas jau įgyvendinamas. Tačiau veiklos susitarimai tarp Komisijos ir Suomijos dar nepasirašyti. Šis žingsnis būtinas, kad būtų galima pateikti pirmąjį mokėjimo prašymą pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą ir kad Suomija neatsiliktu nuo sutarto mokėjimo prašymų tvarkaraščio. Suomija savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano pakeitimą pateikė 2023 m. sausio mėn., o Taryba jį patvirtino 2023 m. kovo 14 d. Šis pakeitimas buvo padarytas atnaujinant didžiausią finansinį įnašą, kurį valstybėms narėms galima skirti pagal Priemonę, ir juo siekta proporcingai sumažinti finansavimą pagal keturis plano ramsčius. Siekiant užtikrinti finansavimą pagal skyrių „REPowerEU“, 2023 m. planuojamas dar vienas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano pakeitimas. Į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą greitai įtraukus naują skyrių „REPowerEU“ bus sudarytos sąlygos finansuoti papildomas reformas ir investicijas, kuriomis remiamas Suomijos strateginių tikslų energetikos ir žaliosios pertvarkos srityse įgyvendinimas. Siekiant sėkmingai įgyvendinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, taip pat kitą plane nenumatytą ekonominę ir užimtumo politiką, kad būtų užtikrinta plati atsakomybė už bendrą politinę darbotvarkę, tebėra svarbus sistemingas ir veiksmingas vietos ir regionų valdžios institucijų, socialinių partnerių ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas;
- (29) 2022 m. Komisija patvirtino visus Suomijos sanglaudos politikos programavimo dokumentus. Kad Suomijoje būtų įgyvendinamos žalioji ir skaitmeninė pertvarkos, didinamas ekonominis ir socialinis atsparumas ir vykėtų darnus teritorinis vystymasis, labai svarbu sanglaudos politikos programas įgyvendinti sparčiai, užtikrinant papildomumą ir sinergiją su ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu, įskaitant skyrių „REPowerEU“;

- (30) be ekonominių ir socialinių uždavinių, kurie sprendžiami ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu ir sanglaudos politikos programomis, Suomijai kyla tam tikrų papildomų uždavinių, susijusių su įgūdžių trūkumu, švietimo ir mokymo politika, energetikos politika ir žaliaja pertvarka;
- (31) nors 2022 m. Suomijos darbo rinkos rezultatai buvo geri, laisvų darbo vietų skaičius sparčiai didėjo, o tai rodo įgūdžių pasiūlos ir paklausos neatitiktį ir darbo jėgos trūkumą įvairiuose sektoriuose, visų pirma paslaugų, statybos, informacinių ir ryšių technologijų, švietimo, sveikatos priežiūros ir socialinės rūpybos sektoriuose. Kvalifikuotos darbo jėgos pasiūlą riboja palyginti mažas aukštųjų mokyklų absolventų, baigusių darbo rinkoje paklausiausių sričių studijas, skaičius, taip pat palyginti žemas darbo jėgos imigracijos lygis. Be to, 25–34 m. asmenų tretinio išsilavinimo lygis yra mažesnis už Sąjungos vidurkį. Darbo jėgos ir įgūdžių trūkumas kelia sunkumų Suomijos konkurencingumui ir ilgalaikiam augimui, be to, jį dar labiau padidins gyventojų senėjimas, palyginti mažas regioninis darbo jėgos judumas ir dėl žaliosios ir skaitmeninės pertvarkų didėjanti naujų įgūdžių paklausa;

- (32) 2022 m. liepos 1 d. įsigaliojo naujasis Suomijos klimato aktas, kuriuo nacionalinėje teisėje įtvirtintas Suomijos tikslas iki 2035 m. tapti pirmąja gerovės visuomene be iškastinio kuro, taip pat nustatyti 2030, 2040 ir 2050 m. klimato tikslai. Tačiau Suomijos ekonomika vis dar yra viena iš daugiausiai energijos suvartojančių Sąjungos šalių. Pagrindiniai sektoriai, kuriuose turės būti gerokai sumažintas išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – energetika, pramonė, transportas ir pastatai. 2021 m. atsinaujinantieji energijos išteklių sudarė didelę Suomijos energijos rūšių derinio dalį – 43 %, po jų sekė nafta – 24 %, branduolinė energija – 17 %, anglis – 9 %. Rusija tebėra svarbus branduolinio kuro šaltinis. Laikotarpiu nuo 2022 m. rugpjūčio iki 2023 m. kovo mėn. gamtinių dujų suvartojimas Suomijoje sumažėjo 56 %, palyginti su dujų suvartojimo vidurkiu per tą patį laikotarpį per ankstesnius penkerius metus, taigi, viršijo siektiną sumažinimo reikšmę (15 %). Suomija galėtų toliau dėti pastangas, kad laikinai sumažintų dujų poreikį iki 2024 m. kovo 31 d. pagal Tarybos reglamentą (ES) 2022/1369¹⁶;
- (33) sunkumai siekiant ilgalaikių klimato srities tikslų apima didelį privačiojo ir viešojo sektorių investicijų atotrūkį daugiausia teršalų išmetančiuose sektoriuose, taip pat vėluojančias investicijas į atsinaujinančiuosius energijos išteklius, kurias lemia neišnagrinėtos paraiškos dėl aplinkosaugos leidimų išdavimo. Siekiant užbaigti dar neįgyvendintus energetikos projektus ir sudaryti palankesnes sąlygas papildomoms prioritetinėms investicijoms, reikia toliau racionalizuoti leidimų išdavimo procedūras;
- (34) didelės energijos kainos ir plataus užmojo klimato tikslai reikalauja greitesnių ir didesnių investicijų į priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą. Nepaisant spartesnio, nei tikėtasi, elektrinių transporto priemonių pardavimo augimo, dėl Suomijai būdingų ilgų atstumų ir retai apgyvendintų vietovių mažai tikėtina, kad būtinos investicijos į tolesnę plėtrą, ypač į sunkiųjų transporto priemonių elektrifikavimą, bus įgyvendintos rinkos sąlygomis. Maždaug 40 % geležinkelių tinklo vis dar nėra elektrifikuota;

¹⁶ 2022 m. rugpjūčio 5 d. Tarybos reglamentas (ES) 2022/1369 dėl koordinuotų dujų poreikio mažinimo priemonių (OL L 206, 2022 8 8, p. 1).

- (35) siekiant padidinti tiekimo saugumą, būtų galima sustiprinti Suomijos nacionalinį elektros energijos perdavimą. Atsinaujinančiųjų išteklių energija vis dažniau gaminama toli nuo vartojimo centrų. Nors Suomija ėmėsi ryžtingų veiksmų, kad sumažintų savo priklausomybę nuo naftos, anglių ir dujų importo iš Rusijos, viena iš dviejų atominė elektrinė Suomijoje tebėra visiškai priklausoma nuo rusiško kuro. Norint visame regione užtikrinti gerai veikiančią elektros energijos rinką ir padidinti numatomą atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalį energijos rūšių derinyje, reikalingos stiprios jungtys tarp Suomijos ir kaimyninių šalių;
- (36) kliūčių pereinant prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos kyla dėl to, kad žaliajai pertvarkai esminės svarbos turinčiuose sektoriuose ir profesijose, įskaitant poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos, diegimo ir techninės priežiūros sektorius, trūksta darbo jėgos ir įgūdžių. Remiantis pateiktais duomenimis, 2022 m. Suomijoje trūko darbuotojų 37 profesijose, kuriose reikia su žaliaja pertvarka susijusių specifinių įgūdžių arba žinių, be kita ko, darbininkų izoliuotojų, statybos inžinierių, santechnikų ir vamzdynų montuotojų. Siekiant sumažinti įgūdžių trūkumą ir skatinti įtrauktį į darbo rinką bei darbo jėgos perskirstymą labai svarbu turėti aukštos kokybės švietimo ir mokymo sistemas, atitinkančias kintančius darbo rinkos poreikius, ir tikslinių kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo priemonių. Siekiant pasinaudoti neišnaudota darbo jėgos pasiūla, šios priemonės turi būti prieinamos, visų pirma fiziniams asmenims ir sektoriuose bei regionuose, kuriuos žalioji pertvarka veikia labiausiai;
- (37) atsižvelgdama į Komisijos vertinimą, Taryba išnagrinėjo 2023 m. stabilumo programą, o jos nuomonė¹⁷ atspindėta 1 rekomendacijoje;

¹⁷ Pagal Reglamento (EB) Nr. 1466/97 5 straipsnio 2 dalį.

(38) atsižvelgdama į euro zonos valstybių narių ekonomikų glaudžias tarpusavio sąsajas ir jų kolektyvinį indėlį į ekonominės ir pinigų sąjungos veikimą, Taryba rekomendavo euro zonos valstybėms narėms, be kita ko, įgyvendinant savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, imtis šių veiksmų: i) išlaikyti skolos tvarumą ir susilaikyti nuo plačiabazės paramos visuminei paklausai 2023 m., tikslingiau orientuoti fiskalines priemones, kurių imtasi didelių energijos kainų poveikiui švelninti, ir apsvarstyti tinkamus laipsniško paramos nutraukimo būdus, kadangi energijos kainų spaudimas mažėja; ii) išlaikyti dideles viešąsias investicijas ir skatinti privačiąsias investicijas žaliajai ir skaitmeninei pertvarkoms remti; iii) remti darbo užmokesčio pokyčius, kuriais švelninamas perkamosios galios praradimas, kartu ribojant antrinį poveikį infliacijai, toliau tobulinti aktyvią darbo rinkos politiką ir spręsti įgūdžių trūkumo problemą; iv) gerinti verslo aplinką ir užtikrinti, kad energijos parama įmonėms būtų ekonomiškai efektyvi, laikina, tikslingai nukreipta gyvybingoms įmonėms ir išlaikytų žaliosios pertvarkos paskatas, ir v) išsaugoti makrofinansinį stabilumą ir stebėti rizikas, o kartu tęsti darbą siekiant baigti kurti bankų sąjungą. Suomijai skirtomis 1, 2, 3 ir 4 rekomendacijomis prisidedama prie pirmos, antros ir trečios 2023 m. euro zonai skirtų rekomendacijų įgyvendinimo,

REKOMENDUOJA Suomijai 2023 ir 2024 m. imtis šių veiksmų:

1. 2023 ir 2024 m. kuo greičiau laipsniškai panaikinti galiojančias neatidėliotinas energijos paramos priemones, valdžios sektoriaus deficitui mažinti panaudojant su tuo susijusias sutaupytas lėšas. Jei dėl vėl padidėjusių energijos kainų reikėtų imtis naujų paramos priemonių arba toliau taikyti esamas paramos priemones, užtikrinti, kad tokiomis paramos priemonėmis būtų siekiama apsaugoti pažeidžiamus namų ūkius ir įmones, kad jos būtų fiskaliniu požiūriu prieinamos ir išlaikytų paskatas taupyti energiją.

Užtikrinti apdairią fiskalinę politiką, visų pirma ribojant nacionalinėmis lėšomis finansuojamų grynųjų pirminių išlaidų nominalų padidėjimą 2024 m., kad jis neviršytų 2,2 %¹⁸.

Išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas viešąsias investicijas ir užtikrinti veiksmingą dotacijų pagal Priemonę ir kitų Sąjungos fondų lėšų įsisavinimą, visų pirma siekiant skatinti žaliąją ir skaitmeninę pertvarkas.

Laikotarpiu po 2024 m. toliau vykdyti vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinę laipsniško ir tvaraus konsolidavimo strategiją, kartu vykdant investicijas ir reformas, kuriomis skatinamas didesnis tvarus augimas, kad būtų užtikrinta apdairi vidutinės trukmės fiskalinė būklė.

Vykdyti socialinės apsaugos sistemos reformą, kad būtų padidintas socialinių išmokų sistemos veiksmingumas, o tai padidintų paskatas dirbti ir taip pat remti ilgalaikį viešųjų finansų tvarumą.

¹⁸ Apskaičiuota, kad tai atitinka metinį struktūrinio biudžeto balanso pagerėjimą bent 0,3 % BVP 2024 m., kaip aprašyta 23 konstatuojamojoje dalyje.

2. Toliau tolygiai įgyvendinti peržiūrėtą ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą ir sparčiai užbaigti rengti skyrių „REPowerEU“, kad būtų galima skubiai pradėti jį įgyvendinti. Tęsti spartų sanglaudos politikos programų įgyvendinimą, glaudžiai jį derinant su ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu bei naudojantis jų sąveika.
3. Spręsti darbo jėgos ir įgūdžių trūkumo problemą perkvalifikuojant ir keliant darbo jėgos kvalifikaciją ir plečiant aukštojo mokslo pasiūlą, visų pirma tose studijų srityse, kurios paklausiausios darbo rinkoje.
4. Mažinti bendrą priklausomybę nuo iškastinio kuro, spartinant atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą, be kita ko, toliau spartinant leidimų išdavimo procedūras, ir skatinti viešąsias ir privačiąsias investicijas į pramonės ir transporto priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą, be kita ko, vykdant elektrifikaciją. Plėtoti energetikos infrastruktūrą, siekiant didinti tiekimo saugumą stiprinant elektros energijos perdavimą. Dėti daugiau politikos pastangų siekiant suteikti ir įgyti žaliajai pertvarkai reikalingų įgūdžių ir kompetencijų.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė
